

Posudek bakalářské práce AGÁTY EBROVÉ *POMOCNÁ SLOVESA V SOUČASNÉ ITALŠTINĚ A NĚMČINĚ*, Ústav románských studií FFUK, ak. r. 2018/19

Agáta Ebrová si pro svou bakalářskou práci vybrala důležité a zajímavé téma pomocných sloves, jemuž, jak se zdá, současné gramatiky věnují méně prostoru, než by si zasluhovalo. Toto téma se autorka rozhodla zpracovat kontrastivně: jak uvádí v Závěru, cílem její práce bylo „především teoreticky popsat systém pomocných sloves a jejich užití v italštině a němčině se zaměřením na volbu pomocného slovesa v těchto jazycích“ (s. 68). Na tento systematický popis, vycházející zejména z velkých italských a německých gramatik, ale také z některých recentních studií, a pracujících s pojmoslovím příznačným pro oba jazyky (kapitoly 2 a 3) navazuje velmi užitečný oddíl *Srovnání užití pomocných sloves v italštině a němčině*, v němž autorka dochází k závěru, že navzdory typologické i genetické odlišnosti obou jazyků má systém pomocných sloves v italštině i němčině řadu styčných bodů. Pátou kapitolu potom tvoří korpusová rešerše, v níž se diplomantka pokouší ověřit na srovnatelných korpusech obou jazyků určité tendence projevující se u některých skupin sloves, která umožňují použití obou auxiliárů, a tedy *avere* i *essere* v italštině a *haben* i *sein* v němčině: v italštině zkoumá slovesa atmosférická a komplexní predikáty s modálními slovesy, v němčině intransitivní slovesa vyjadřující pohyb. Práci uzavírá dobře strukturovaný *Závěr*, *Résumé* v češtině a italštině a *Bibliografie*.

Jak teoretická část, která velmi přehledně shrnuje problematiku pomocných sloves v obou jazycích, tak část praktická jsou napsány velmi střídě a precizně a svědčí o autorčině suverénním zvládnutí problematiky. Kontrastivní shrnutí a zejména korpusová rešerše navíc ukazují diplomatčinu schopnost samostatně analyzovat jazykové jevy a navzdory omezenému vzorku dat, na nichž byl výzkum proveden, přinášejí zajímavé výsledky: za velmi podnětné považují zvláště analýzu verbálních komplexů s modálními slovesy v italštině, z níž vyplývá, že vliv na volbu pomocného slovesa má jak infinitiv slovesa významového, tak typ modálního slovesa.

Práci Agáty Ebrové není téměř co vytknout: následující body tedy mají spíše charakter drobných připomínek a především podnětů, o nichž lze diskutovat u obhajoby:

- 1) S. 10: Spíše než o „spisovné“ italštině a francouzštině bych, přinejmenším v případě italštiny, hovořila o italštině „standardní“.
- 2) V příkladu 11 je omylem u atributivního užití uveden tvar slovesa *essere* (*Marco è viaggiato molto*).
- 3) Podkapitolku o modálních slovesech (s. 34) by bylo pro přehlednost vhodné nějak propojit s podkapitolou *Slovesa pojící se s infinitivem* (s. 26). Podobně tak i v části podkapitoly o německých modálních konstrukcích (*werden + infinitiv bez zu*, s. 43) by mohl být alespoň odkaz na s. 39, kde se o témže jevu pojednává v rámci výkladu o futurum.
- 4) V německé části by bylo – s ohledem na čtenáře a i kvůli možnému srovnání s italštinou – užitečné doplnit překlady některých německých příkladových vět, zejména těch, kde volba pomocného slovesa umožňuje vyjádřit aspektuální charakteristiky.
- 5) Srovnání pomocných sloves v italštině a němčině (s. 50) je i vzhledem k zaměření praktické části práce orientováno zejména na volbu pomocných sloves a je velmi přehledné a dostačující, přesto však otevírá prostor pro další zajímavé úvahy, např. o roli pomocných sloves v obou jazycích při konstrukci pasiva, zejména s ohledem na aspektuální charakteristiky. Podnětné by bylo i srovnání pojetí inakuzativity v italštině a němčině (popř. dalších – dokonce i slovanských – jazycích: k tomu viz např. studie Petera Kosty).

6) Na s. 52 (a podobně i v Závěru) se mluví o slovesech pohybu se změnou místa, která – pokud „vyjadřují proces pohybu“ – volí dle autorky v italštině *avere*, kdežto v němčině *sein*. Podíváme-li se ovšem na příklady na s. 46 (*er hat viel getanzt x er ist durch den Saal getanzt*), nabízí se i v němčině paralela s italskými příklady *ho corso tutto il giorno x sono corso in stazione*. I v němčině tedy podobně jako v italštině mohou pomocná slovesa alternovat v závislosti na telicitě a tento fakt by bylo zajímavé popsat.

7) U tabulek na s. 59-62 bych osobně – pro větší přehlednost – upřednostňovala, kdyby byl celkový počet výskytů na posledním, a nikoli prvním místě. V tabulce u *andare* na s. 60 chybí u slovesa *potere* procentuální údaje.

Jak už jsem uvedla výše, bakalářská práce Agáty Ebrové je velmi zdařilá po všech stránkách a je mi potěšením doporučit ji k obhajobě. Hodnotím ji jako **výbornou**.

V Praze dne 3. června 2019

PhDr. Zora Obstová, Ph.D.
vedoucí bakalářské práce